

Vec C-117/24

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

14. február 2024

Vnútroštátny súd:

Fővárosi Törvényszék

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

1. február 2024

Žalobkyňa:

JYSK Kereskedelmi Kft.

Žalovaný:

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

[omissis]

Žalobkyňa: JYSK Kereskedelmi Kft. ([omissis] Ečer, Maďarsko
[omissis])

[omissis]

Žalovaný: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Národný úrad
pre bezpečnosť potravinového reťazca) ([omissis]
Budapešť [omissis])

[omissis]

Predmet sporu: Správna žaloba proti rozhodnutiu [omissis] o uložení
pokuty v oblasti ochrany lesov

ROZHODNUTIE

Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) podal na Súdny dvor Európskej únie návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa výkladu článku 4 ods. 2 a 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010.

Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) kladie Súdnemu dvoru Európskej únie túto prejudiciálnu otázku:

Má sa článok 4 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) č. 995/2010 v spojení s jeho článkom 6 ods. 1 vykladať v tom zmysle, že je s týmito ustanoveniami zlučiteľné, ak má hospodársky subjekt prístup k prvkom systému náležitej starostlivosti uvedeným v jeho článku 6 ods. 1, ktorý udržiava a vyhodnocuje jeho materská spoločnosť alebo ktorý používa jeho materská spoločnosť a ktorý bol vytvorený monitorovacou organizáciou v zmysle článku 8 [tohto nariadenia]?

[omissis] [úvahy týkajúce sa vnútroštátneho procesného práva]

Odôvodnenie

- 1 Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) ako správny súd, ktorý rozhoduje vo veci v oblasti ochrany lesov, žiada Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), aby na základe článku 267 ZFEÚ podal výklad ustanovení práva Únie potrebných na rozhodnutie vo veci samej.

Predmet sporu a relevantné skutočnosti

- 2 Žalobkyňa sa považuje za hospodársky subjekt v zmysle článku 2 písm. c) nariadenia č. 995/2010 (ďalej len „nariadenie“), ktorý uvádza drevo a výrobky z dreva na vnútorný trh prvýkrát. Celé základné imanie žalobkyne vlastní spoločnosť LLG A/S, ktorá je registrovaná v Dánsku (ďalej len „materská spoločnosť“).
- 3 V roku 2023 žalovaný ako príslušný orgán určený na uplatňovanie nariadenia vykonal kontrolu v sídle žalobkyne, v rámci ktorej okrem iného skúmal, či má žalobkyňa zavedený systém náležitej starostlivosti v zmysle článku 4 ods. 2 a článku 6 ods. 1 nariadenia (Due Diligence System).
- 4 Zistilo sa, že systém náležitej starostlivosti, ktorý žalobkyňa používa, bol vytvorený jej materskou spoločnosťou a do značnej miery vychádzal z analýzy rizík, ktoré vykonala spoločnosť Preferred by Nature, ktorá je monitorovacou organizáciou v zmysle článku 8. Počas konania žalobkyňa mohla získať údaje uložené v systéme náležitej starostlivosti pre každý výrobok z dreva a predložiť ich žalovanému, čím sa preukázalo, že aj žalobkyňa má prístup k rôznym prvkom tohto systému. Pokiaľ ide o analýzu rizík, samotná žalobkyňa uznala, že ju čiastočne vykonala materská spoločnosť.
- 5 Na základe vykonanej kontroly žalovaný rozhodnutím č. 6100/2466-24/2023 z 26. mája 2023 uložil žalobkyňi okrem iného povinnosť zaplatiť pokutu v oblasti ochrany lesov za porušenie článku 4 ods. 2 a článku 6 ods. 1 nariadenia a vytvoriť systém náležitej starostlivosti v plnom rozsahu. Tieto povinnosti odôvodnil tým, že ako bolo zistené na základe dostupných dôkazov, žalobkyňa nemala vo svojom mene zavedený systém náležitej starostlivosti a vypracovaný v súvislosti s činnosťou, ktorú vykonáva v súlade s nariadením, ani nepoužívala takýto systém vytvorený monitorovacou organizáciou v zmysle článku 8 nariadenia. Podľa názoru žalovaného na to, aby boli dodržané uvedené ustanovenia nariadenia, musí systém náležitej starostlivosti udržiavať žalobkyňa, ktorá má postavenie hospodárskeho subjektu, a nie jej materská spoločnosť.

Tvrdenia účastníkov konania

- 6 Žalobkyňa vo svojej žalobe navrhuje zrušenie uvedeného rozhodnutia. Tvrdí, že tento systém náležitej starostlivosti, ktorý udržiava jej materská spoločnosť, možno považovať za jej vlastný systém náležitej starostlivosti, a preto spĺňa povinnosť stanovenú v článku 4 ods. 2 a 3 a článku 6 ods. 1 nariadenia. Príslušné ustanovenia nariadenia jej konkrétne ukladajú povinnosť používať systém náležitej starostlivosti, nie povinnosť takýto systém vytvoriť. Odvoláva sa na skutočnosť, ktorú doložila listinnými dôkazmi, že príslušný nemecký spolkový orgán v roku 2021 preskúmal v sídle nemeckej dcérskej spoločnosti zákonnosť systému náležitej starostlivosti vypracovaného jej materskou spoločnosťou a zavedeného vo všetkých európskych dcérskych spoločnostiach a že táto kontrola na rozdiel od maďarského orgánu nezistila žiadne porušenie a uznala, že rovnaký

system náležitej starostlivosti je v súlade s článkom 4 ods. 2 nariadenia. Podľa jej názoru táto okolnosť tiež potvrdzuje, že keďže uplatňuje systém náležitej starostlivosti vytvorený materskou spoločnosťou, povinnosť stanovená v článku 4 ods. 2 a 3 a článku 6 ods. 1 nariadenia sa musí považovať za splnenú.

- 7 Žalovaný navrhuje žalobu zamietnuť. Rozhodujúci význam prikladá skutočnosti, že žalobkyňa vykonáva dovoz na územie Európskej únie nielen prostredníctvom materskej spoločnosti, ale aj priamo, a preto má postavenie hospodárskeho subjektu v zmysle nariadenia. Nespochybnuje, že materská spoločnosť má zavedený systém náležitej starostlivosti, avšak podľa jeho názoru sa žalobkyňa ako hospodársky subjekt nemôže zbaviť povinnosti udržiavať takýto systém v súlade s článkom 4 ods. 2 a 3 nariadenia. Podľa názoru žalovaného je obchodným rozhodnutím materskej spoločnosti, ako riadiť dovoz dreva a výrobkov z dreva, ale ak zveruje dcérskym spoločnostiam ako dovozcom samostatné úlohy, z príslušných ustanovení nariadenia vyplýva, že v takom prípade musia samotné dcérske spoločnosti udržiavať systém náležitej starostlivosti.

Príslušné právne ustanovenia

- 8 Článok 4 ods. 2 a 3 nariadenia:

„2. Hospodárske subjekty uplatňujú pri uvádzaní dreva alebo výrobkov z dreva na trh náležitú starostlivosť. Na tento účel používajú rámec postupov a opatrení, ďalej len ‚systém náležitej starostlivosti‘, ako sa stanovuje v článku 6.

3. Každý hospodársky subjekt udržiava a pravidelne vyhodnocuje systém náležitej starostlivosti, ktorý používa, s výnimkou prípadov, keď používa systém náležitej starostlivosti vytvorený monitorovacou organizáciou uvedenou v článku 8. Existujúci systém dohľadu podľa vnútroštátnych právnych predpisov a akýkoľvek dobrovoľný mechanizmus nepretržitého zabezpečenia informácií o pôvode, ktorý spĺňa požiadavky tohto nariadenia, sa môžu použiť ako základ systému náležitej starostlivosti.“

- 9 Článok 6 ods. 1 nariadenia:

„1. Systém náležitej starostlivosti uvedený v článku 4 ods. 2 obsahuje tieto prvky:

- a) *opatrenia a postupy zabezpečujúce prístup k informáciám o dodávke dreva alebo výrobkov z dreva, ktoré hospodársky subjekt uviedol na trh:*
- *opis vrátane obchodného mena a druhu výrobku, ako aj bežného názvu druhu dreviny a prípadne jej plného vedeckého názvu,*
 - *krajinu ťažby a prípadne:*

- i) *región v rámci krajiny, kde sa drevo vyťažilo, a*
 - ii) *povolenie na ťažbu,*
 - *množstvo (vyjadrené objemom, hmotnosťou alebo počtom jednotiek),*
 - *meno/názov a adresa dodávateľa hospodárskeho subjektu,*
 - *meno/názov a adresa obchodníka, ktorému bolo dodané drevo a výrobky z dreva,*
 - *doklady alebo iné informácie, ktoré preukazujú súlad takého dreva a výrobkov z dreva s uplatniteľnými právnymi predpismi;*
- b) *postupy hodnotenia rizika, ktoré hospodárskemu subjektu umožňujú analyzovať a hodnotiť riziko uvedenia na trh nelegálne vyťaženého dreva alebo výrobkov získaných z takéhoto dreva.*

V takýchto postupoch sa zohľadnia informácie uvedené v písmene a), ako aj relevantné kritériá hodnotenia rizika vrátane:

- *zaistenia súladu s uplatniteľnými právnymi predpismi, ktorého súčasťou môže byť certifikácia alebo iné systémy overenia treťou stranou, ktoré sa vzťahujú na súlad s uplatniteľnými právnymi predpismi,*
 - *rozšírenosti nelegálnej ťažby dreva špecifického druhu dreviny,*
 - *rozšírenosti nelegálnej ťažby dreva alebo nelegálnych postupov v krajine ťažby a/alebo v regióne v rámci krajiny, kde sa drevo vyťažilo vrátane zváženého rozšírenosti ozbrojeného konfliktu,*
 - *sankcií uložených Bezpečnostnou radou OSN alebo Radou Európskej únie týkajúcich sa dovozu a vývozu dreva,*
 - *zložitosti dodávateľského reťazca dreva a výrobkov z dreva;*
- c) *s výnimkou prípadov, keď je riziko identifikované v rámci postupov hodnotenia rizika uvedených pod písmenom b) zanedbateľné, postupy na zmierňovanie rizika, ktoré pozostávajú zo súboru opatrení a postupov, ktoré sú vhodné a primerané na efektívne minimalizovanie takéhoto rizika, a ktoré môžu zahŕňať požiadavku na dodatočné informácie alebo dokumenty a/alebo požiadavku na overenie treťou stranou.“*

Odôvodnenie prejudiciálnej otázky

- 10 V prejednávanej veci sa Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) pýta, či je postup žalobkyne, pokiaľ ide o systém náležitej starostlivosti, v súlade

s článkom 4 ods. 2 a 3 nariadenia v spojení s jeho článkom 6 ods. 1, teda či možno konštatovať, že žalobkyňa splňa povinnosti stanovené v týchto ustanoveniach nariadenia, keď uplatňuje systém náležitej starostlivosti, ktorý udržiava jej materská spoločnosť.

- 11 Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) v judikatúre Súdneho dvora nenašiel žiadnu vec, v ktorej by Súdny dvor podal výklad článku 4 ods. 2 a 3 nariadenia. Považoval preto za potrebné podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania s cieľom zistiť, aké konkrétne povinnosti sú uložené hospodárskym subjektom v súvislosti so systémom náležitej starostlivosti.
- 12 Treba poznamenať, že žalobkyňa sa považuje za hospodársky subjekt, ktorý uvádza drevo a výrobky z dreva na vnútorný trh prvýkrát, to znamená, že vykonáva činnosť dovozcu samostatne, bez materskej spoločnosti. Podľa nariadenia sa preto na žalobkyňu vzťahujú viaceré povinnosti týkajúce sa náležitej starostlivosti v súvislosti s drevom a výrobkami z dreva, ktoré uvádza na trh a ktoré boli vyrobené mimo Európskej únie.
- 13 Podľa Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) však nie je jasné, aký je rozsah týchto povinností. Článok 4 ods. 2 nariadenia ukladá hospodárskemu subjektu povinnosť „používať“ systém náležitej starostlivosti, zatiaľ čo podľa článku 4 ods. 3 musí hospodársky subjekt „udržiavať“ a „pravidelne vyhodnocovať“ tento systém.
- 14 Ako referencia pri výklade nariadenia slúži (právne nezáväzný) dokument s názvom „Oznámenie Európskej komisie z 12.2.2016 – Usmerňujúci dokument k nariadeniu EÚ o dreve“. Podľa tohto dokumentu sú hospodárske subjekty povinné „zhromažďovať informácie o dreve a výrobkoch z dreva, ktoré uvádzajú na trh, a o svojich dodávateľoch, aby mohli vykonať úplné posúdenie rizík“. Okrem toho „je dôležité, aby hospodársky subjekt, ktorý používa svoj *vlastný* systém náležitej starostlivosti, tento systém pravidelne vyhodnocoval s cieľom zabezpečiť, aby zodpovedné osoby dodržiavali platné postupy a aby sa v praxi dosahoval požadovaný výsledok“. Z usmerňujúceho dokumentu však nevyplýva, či [systém], ktorý neudržiava priamo hospodársky subjekt, ale jeho materská spoločnosť, možno považovať za *vlastný* systém náležitej starostlivosti hospodárskeho subjektu.
- 15 Podľa názoru Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) v prípade, že požiadavka vyplývajúca pre hospodársky subjekt z článku 4 ods. 2 a 3 tohto nariadenia spočíva výlučne v používaní systému náležitej starostlivosti, prostredníctvom ktorého sa zhromažďujú údaje, vyhodnocujú a znižujú riziká v súvislosti s drevom a výrobkami z dreva, ktoré tento hospodársky subjekt prvýkrát uvádza na trh na území Európskej únie, nemožno sa domnievať, že žalobkyňa nemá zavedený systém náležitej starostlivosti v súlade s nariadením. V takom prípade by pokuta uložená z tohto dôvodu v oblasti ochrany lesa bola nezákonná a táto časť správneho rozhodnutia by sa mala zrušiť. Na druhej strane, ak by z článku 4 ods. 2 a 3 nariadenia vyplývalo, že žalobkyňa je povinná mať

zavedený systém náležitej starostlivosti vo svojom mene a vypracovaný výslovne v súvislosti s činnosťou, ktorú vykonáva, konštatovania uvedené v správnom rozhodnutí by boli zákonné a žaloba by sa mala v tomto bode zamietnuť.

- 16 Materská spoločnosť žalobkyne, ktorá sa zaoberá predajom výrobkov z dreva, má dcérske spoločnosti v celej Európe, ktoré sa považujú za hospodárske subjekty a ktoré podľa žalobkyne tiež používajú systém náležitej starostlivosti, ktorý udržiava materská spoločnosť rovnakým spôsobom ako žalobkyňa. V prejednávanej veci žalobkyňa priložila výsledky kontroly vykonanej v sídle nemeckej dcérskej spoločnosti príslušným nemeckým spolkovým orgánom, podľa ktorých, ako uviedla žalobkyňa, sa ten istý systém náležitej starostlivosti považoval za zlučiteľný s článkom 4 ods. 2 nariadenia. Na európskej úrovni je preto dôležité určiť, či je podľa právneho výkladu Súdneho dvora fungovanie týchto dcérskych spoločností v súlade s nariadením, pokiaľ ide o systém náležitej starostlivosti.
- 17 Z týchto dôvodov Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) žiada Súdny dvor, aby vyložil, či je postup žalobkyne, ktorá je hospodárskym subjektom, podľa ktorého nie samotná žalobkyňa, ale jej materská spoločnosť vykonáva úlohy údržby a hodnotenia systému náležitej starostlivosti takým spôsobom, že umožňuje žalobkyni prístup k prvkom tohto systému, v súlade s článkom 4 ods. 2 a 3 nariadenia.
- 18 [omissis]
- 19 [omissis] [úvahy týkajúce sa vnútroštátneho procesného práva]

Budapešť, 1. februára 2024

[podpisy]